МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри економіки
підприємства економічного факультету
Львівського національного університету
Імені Івана Франка
(протокол №1 від 31.08.2020р.)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(за вибором студента)

Львів 2020р.

Назва курсу	Економіка і організація малого бізнесу
Адреса викладання курсу	М.Львів, Пр.Свободи, 18, корпус економічного факультету
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Викладач(-і)	Лукашенко Тетяна Валентинівна – ст. викладач кафедри економіки підприємства
Контактна інформація	ел. пошта: Tetyana.Lukashenko@Lnu.edu.ua тел. (032) 239 40 25
Консультації по курсу	Щосереди, 14.00 -15.00 (кафедра економіки підприємства, пр. Свободи 18/117)
Інформація про курс	Курс вивчає організаційно-економічні умови створення та функціонування суб'єктів малого бізнесу, особливості управління їх діяльністю в сучасних умовах.
Коротка анотація курсу	Курс «Економіка і організація малого бізнесу» є вибірковим, викладається для студентів університету, що здобувають ступінь бакалавра, в обсязі 4-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета вивчення дисципліни - формування системи знань з питань організації та економіки діяльності в сфері малого підприємництва, що сприяє реалізації власної ініціативи майбутніх фахівців в даній сфері. Основні завдання: вивчення сутності та ролі малого бізнесу в економіці країни, виявлення основних проблем функціонування і розвитку малого бізнесу і шляхів їх подолання, оволодіння теоретичними, правовими, організаційними та методичними основами підприємницької діяльності в малому бізнесі, ознайомлення з підтримкою та інфраструктурним забезпеченням малого бізнесу, набуття навичок управлінської діяльності в сфері малого підприємництва.

Література для вивчення дисципліни	**Базова література:**
	1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV (зі змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
	2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI (зі змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
	3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
	4. Закон України від 22.03.2012 №4618-VI «Про розвиток та

державну підтримку малого і середнього підприємництва Україні» // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Закон України від 7.06.1996 №236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» (зі змінами та доповненнями) //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
6. Закон України від 15.05.2003 № 755-IV "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"(зі змінами та доповненнями) //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
7. Закон України від 11.09.2003 № 1160-1V «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (зі змінами та доповненнями) //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
8. Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»(зі змінами та доповненнями) //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua
9. Бердинець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, А. В. Сурженко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/87613/
10. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики/З.С. Варналій. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. -302с.
11. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства: навч. посіб./ Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко. - К. : Знання, 2013. — 446 с.
12. Виноградська А.М. Основи підприємництва: навч.посіб./А.М. Виноградська. – К.: Кондор, 2007. -544с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://studentinterbiz.at.ua
13. Гаєвська Л.М. Підприємницька діяльність : підручник / Л. М. Гаєвська, Г13 О. І. Марченко. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 500 с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/doc/3485
14. Говорушко Т.А., Тимченко О.І. Малий бізнес: навч. посіб./Т.А.Говорушко, О.І. Тимченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200с.
15. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво: навч. пос. /І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/pidpyemnytstvo_goi.pdf
16. Доброва Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.oneu.edu.ua/
17. Дробязко С.І., Козир Т.М., Холод С.Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу: навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2012. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/
18. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: навч. посіб./Г.М. Захарчин. – К.: Знання, 2008. – 427с.
19. Коваль З.О., Тивончук О.І. Підриємництво і менеджмент: навч.

посіб. /З.О. Коваль, О.І. Тивончук. – Львів: В-во «Львівської політехніки», 2009. – 172с.

20. Мельников А.В., Коваленко О.А., Пундяк Н.Б. Основи організації бізнесу: навч. пос.- К.: Центр учбової літератури, 2013. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://cul.com.ua/preview/osn_organ_biz_Meln.pdf
21. Остапчук А. Д., Збарська А. В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник [за ред. професора В. К. Збарського. – К.: КиМУ, 2015. – 273 с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://nubip.edu.ua/
22. Підприємництво [Текст] : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 2. Реалізація підприємницької діяльності у сучасних ринкових умовах. – 228 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://lib.kart.edu.ua/
23. Скібіцький О.М. Організація бізнесу: менеджмент підприємницької діяльності/ О.М. Скібіцький, В.В. Матвеєв, Л.М. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. – 911с.
24. Фастовець, А. А. Фінанси малого бізнесу : навч. посібник / А.А.Фастовець, І.В.Фисун — Київ : Кондор, 2013. — 302 с.

Додаткова література:

25. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посіб./[С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О.Швидаченко, О.Г.Дерев'янко]. – К.: КНЕУ, 2002. – 379с.
26. Буряк Л.Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: Навч.-метод. Посібник для сам ост.вивч. дисц - К.: КНЕУ, 2002. - 84с. //[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://6201.org.ua/load/71-l-0-399
27. Герасимчук В.Г. Розвиток підприємництва: діагностика, стратегія, ефективність. / В.Г. Герасимчук. – К.: Вища школа, 2006. – 267 с.
28. Довідник приватного підприємця // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrlibrary.at.ua
29. Палеха Ю. І. Документування в підприємницькій сфері (зі зразками сучасних документів) : навч. посібник / Юрій Палеха ; М-во освіти і науки України. - К. : Ліра-К, 2010. - 509 с.
30. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/
31. Тирпак І. В. Організаційні структури бізнесу: порядок створення і функціонування./ І.В. Тирпак, В.І. Тирпак. – Тернопіль: Джура, 2008. – 228 с.

Інтернет-ресурси:

http://franchising.ua/osnovi-biznesu/
http://www.openbusiness.ru/html_sovet/main_sovet.htm
http://www.vlasnasprava.info/
http://www.bplans.com
https://sme.gov.ua/

	http://chp.com.ua/ua/ https://lexinform.com.ua/
Обсяг курсу	90 год., з них 16 год лекційні заняття, 16 год практичних занять, 58 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після закінчення курсу студенти повинні ***знати:*** - теоретичні засади підприємництва та управлінської діяльності в малому бізнесі; - форми, умови та методи підтримки малого бізнесу; - організаційні форми малого бізнесу; - технологію організації малого підприємства; - специфіку взаємовідносин суб'єктів малого бізнесу з інститутами ринкової інфраструктури; - порядок та умови оподаткування суб'єктів малого бізнесу; - процес, функції та організацію менеджменту на малому підприємстві; - особливості планування та ведення обліку на малому підприємств; - сутність та організацію фінансової діяльності суб'єктів малого бізнесу; - побудову маркетингової діяльності в малому бізнесі; - специфіку підприємницької діяльності в різних галузях та видах малого бізнесу. ***вміти:*** - оцінювати переваги та недоліки створення та функціонування суб'єктів малого бізнесу в конкретних умовах; - використовувати можливості системи підтримки малого підприємництва; - обирати оптимальну організаційно-правову форму в сфері малого бізнесу з урахуванням специфіки та умов діяльності; - розробляти та оптимізовувати бізнес-плани проектів по започаткуванню/розвитку суб'єкта малого бізнесу; - започатковувати мале підприємство та проходити процедуру його реєстрації; - правильно обирати систему оподаткування суб'єкта малого бізнесу та розраховувати величину податків; - будувати взаємовідносини з інститутами інфраструктури малого бізнесу; - оцінювати варіанти управлінських рішень з метою підвищення ефективності діяльності малого підприємства; - визначати ресурси малого підприємства і приймати рішення щодо їх структури та обсягу; - будувати систему стимулювання персоналу малих підприємств; - розраховувати та проводити аналіз основних фінансово - економічних показників малого підприємства і приймати відповідні рішення; - планувати діяльність малого підприємства; - обґрунтовувати рішення в фінансовій та інвестиційній сфері малих підприємств, застосовувати різні форми їх кредитування; - проводити маркетингові дослідження, обґрунтовувати маркетингову стратегію малого підприємства та заходи з її реалізації; - враховувати на практиці галузеві особливості економіки та

	організації суб'єктів малого підприємства.
Ключові слова	Малий бізнес, підприємництво, оподаткування, підтримка, фінанси, маркетинг, менеджмент, ресурси, мале підприємство
Формат курсу	Очний (проведення лекцій, практичних, самостійна робота, консультування)
Теми	1. Малий бізнес і його місце в економіці. 2. Система підтримки розвитку малого бізнесу. 3. Організація малого підприємства. 4. Інфраструктурне забезпечення малого бізнесу. 5. Оподаткування малого бізнесу. 6. Стратегії і планування розвитку суб'єкта малого бізнесу. 7. Управління малим підприємством та його персоналом. 8. Управління фінансами в малому бізнесі. 9. Маркетинг в малому бізнесі. 10. Особливості підприємництва в окремих сферах малого бізнесу.
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці курсу
Пререквізити	Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: «Основи бізнесу», «Економіка фірми», «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Бізнес-планування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Стратегія бізнесу»,, «Проектний аналіз»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Лекції Інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, задачі, мозковий штурм, синектика, дискусії, робота з тестовими та іншими діагностичними методиками тощо)
Необхідне обладнання	Проектор, комп'ютер з можливістю підключення до Інтернет, екран для проектора, фліпчарт
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Модульне опитування – 2-а модулі по 30 балів. Виступ на практичному занятті – 5 балів, участь в обговоренні питання, в дискусії, суттєве доповнення (залежно від змісту та наповнення) до 3-х балів. Підготувати тези і текст фіксованого виступу на задану тему (5 хв.) за умови дотриманням всіх вимог 10 балів. Індивідуальне завдання: підготовка реального бізнес-плану започаткування підприємницької діяльності в малому бізнесі (15 балів).
Питання до заліку*	1. Підприємництво як економічна категорія. Малий бізнес і підприємництво. 2. Ознаки підприємництва. Сфери та функції підприємницької діяльності. 3. Правовий статус суб'єктів малого бізнесу. Державні гарантії розвитку підприємницької діяльності. 4. Соціально-економічна роль малого бізнесу. Переваги і недоліки малих підприємств. 5. Міжнародні та вітчизняні критерії визначення малих підприємств. 6. Динаміка, масштаби і структура розвитку малого бізнесу в Україні. 7. Українська специфіка розвитку малого бізнесу. Проблеми малих підприємств і шляхи їх розв'язання. 8. Організація і правова база державної підтримки малого бізнесу в Україні.

	9. Напрямки та засоби державної підтримки малого бізнесу. 10. Недержавна підтримка малого бізнесу. Сервісна (навчально-консультативна) підтримка малого бізнесу. 11. Міжнародне співробітництво в сфері підтримки малого бізнесу. 12. Шляхи утворення малих підприємств і їх характеристика. 13. Бізнес-ідея та методи її пошуку. 14. Бізнес-план та його роль в організації малого підприємництва. 15. Основні організаційно-правові форми малого бізнесу, їх переваги та недоліки. 16. Вибір організаційно-правової форми малого бізнесу і фактори, які його визначають. 17. Суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа. Порядок реєстрації суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб. 18. Порядок реєстрації суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб. 19. Дозвільна система в малому бізнесі. Ліцензування діяльності малих підприємств. 20. Франчайзинг і його форми. Переваги та недоліки франчайзингу в системі малого бізнесу. 21. Інфраструктурне забезпечення малого та його інститути. 22. Банки і їх роль в розвитку малого бізнесу. Види банківських послуг для малих підприємств. 23. Біржове обслуговування малих підприємств. 24. Лізинг, його зміст та значення в розвитку малого бізнесу. 25. Види лізингових операцій та порядок їх здійснення. 26. Страхування малих підприємств. 27. Консультаційно-рекламне обслуговування малого бізнесу. 28. Митна система та режими експортно-імпортних операцій. 29. Податкова система і її побудова в Україні. Режими оподаткування суб'єктів малого підприємництва. 30. Характеристика податків, які сплачуються суб'єктами малого бізнесу, що перебувають на загальній системі оподаткування. 31. Спрощена система оподаткування та основні елементи її побудови. Види податків, які заміщаються єдиним податком. 32. Єдиний податок і особливості його застосування для різних категорій платників податку. 33. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб в рамках загальної системи оподаткування. 34. Конкурентні стратегії в малому бізнесі. 35. Планування діяльності малого підприємства. 36. Організація управління малим підприємством. 37. Управлінські функції менеджменту малого підприємства та їх зміст. Менеджер як фактор виробництва та управління бізнесом. 38. Специфіка управління персоналом в малому бізнесі. 39. Організація оплати праці на малих підприємствах. 40. Підприємницька культура та етикет. 41. Фінансовий менеджмент та характеристика його побудови в малому бізнесі. 42. Джерела інвестицій в малий бізнес. Інвестиційні ризики малих підприємств. 43. Фінансовий аналіз та планування малих підприємств. 44. Управління витратами в малому бізнесі. 45. Спрощена система обліку та звітності. 46. Порядок і умови кредитування малих підприємств. Оцінка

	платоспроможності малого підприємства, як позичальника. 47. Маркетинг малого підприємства, його зміст та призначення. 48. Дослідження ринку малого підприємства та вибір потенційного ринку збуту. Сегментація ринку та її види. 49. Стратегії маркетингу для підприємств малого бізнесу. Товарна політика малого підприємства та принципи її побудови. 50. Ціноутворення в малому бізнесі. Цінові скидки. 51. Торговельне підприємництво в малому бізнесі. 52. Малий бізнес в виробничій сфері. 53. Сервісне підприємництво в малому бізнесі. 54. Інноваційне мале підприємництво.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**Залік зараховується за сумою балів, отриманих студентом за результатами участі в навчальному процесі та виконання поставлених завдань.*